

شماره پرسش: ۱۷۹۴۶

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۵/۹/۱۳ ۲۳:۴۴:۱۰

متن پرسش

خدمت استاد طاهرزاده سلام و عرض ادب دارم: سوالی داشته که ذهن بدجوری دنبال جوابشه. سوالم از محضر شریف شما این است که چرا در بحث تخصصی خداشناسی پاره ای از متکلمین و فقها حال حاضر منجمله آیت الله صافی گلپایگانی، آیت الله وحیدخراسانی، آیت الله سیدان، استاد حکیمی و... خداشناسی فلسفی را قبول نداشته و مباحثی مثل سنخیت، علت و معلول، وحدت تشکیکیه و... را قبول نداشته و باطل می دانند و حتی برای خود استدلال هم دارند و از آن طرف عکس این سخنان را فقهای مثل آیت الله جوادی آملی، آیت الله مصباح یزدی و... می زنند. چرا در مورد این بحث تخصصی و رکن رکن دین و مذهب یعنی خداشناسی بین این عزیزان دینی مان اختلافات علمی هست. واقعاً در این خصوص برداشت خودتان چیست استاد عزیزم؟ در بحث فوق تخصصی خداشناسی حقیقتاً کدام گروه از بین فلاسفه و متکلمین سخنانشان در این خصوص به معارف خداشناسی و توحیدی شیعه نزدیکتره؟ چون واقعاً من جوان در این بحث تخصصی گیج شدم. از آن ور فقهی برهان فلسفی را قبول می کند از آن طرف فقهی برهان فلسفی را باطل، رد و توالی فساد می دانند؟ تحلیل شما از این سخنان چیست؟ چون از آن ور دوست دارم این بحث خداشناسی را استدلالی دنبال کنم و از آن طرف می خواهم نزدیکترین راه به آیات و روایات باشه و مخالفت با آن نداشته باشد. از این که بنده نوازی کرده و سخنان حقیر را مطالعه نمودید کمال سپاس را دارم.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: با توجه به این که در روایات داریم علاوه بر حجت ظاهری که شریعت الهی و ائمه‌ی معصومین‌اند، حجت باطنی داریم که همان عقل است و اگر ما عقلِ مقتضی فهم روایات و آیات را به کار نگیریم و فقط تنها به ظاهر روایات و آیات بسنده کنیم، چنین مشکلاتی که متذکر شده‌اید پیش می‌آید. امثال حضرت امام خمینی و علامه طباطبایی در به‌کارگیری عقل در فهم آیات و روایات، موفق‌تر از کسانی‌اند که به ظاهر آیات و روایات بسنده کرده‌اند. جناب آقای دکتر مهدی امامی‌جمعه در سلسله بحث‌های خود در ۱۵ جلسه تحت عنوان «سیر تاریخی الهیات اسلامی» به خوبی به این موضوع پرداخته‌اند. متن صوتی آن را از مرکز فرهنگی «سُها» از جناب آقای تیموری به آدرس hrteimouri@gmail.com می‌توانید تهیه کنید. موفق باشید

